

15. 6. 2005

ID: 34012

Zneužití pravomoci veřejného činitele

Sama skutečnost, že konkrétní osoba je známá jako veřejný činitel neznamená, že případné delikt ní jednání takové osoby lze posuzovat bez dalšího jako jednání veřejného činitele, stejně tak jako není rozhodující subjektivní představa poškozených, že v postavení veřejného činitele vůči nim takováto osoba jednala.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 731/2003, ze dne 25.9.2003)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání dovolání, které podal obviněný R. P., proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 19. 12. 2002, sp. zn. 2 To 112/2002, jenž rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Šumperku pod sp. zn. 2 T 13/99, a rozhodl podle § 265k odst. 1, 2, § 265l odst. 1 tr. ř. tak, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 19. 12. 2002, sp. zn. 2 To 112/2002, se zrušuje, jednak v části, v níž zůstal nezměněn rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 28. 11. 2001, sp. zn. 2 T 13/99, a to ve výrocích pod body 1. a 4., jimiž byl obviněný uznán vinným trestnými činy zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák., dále ve výroku pod bodem 3.a), kterým byl obviněný v odvolacím řízení uznán vinným trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. a ve výroku odvolacího soudu o trestu. Současně se zrušují další rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nejvyšší soud České republiky zároveň Krajskému soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Šumperku ze dne 28. 11. 2001, sp. zn. 2 T 13/99, byl obviněný R. P. uznán vinným čtyřmi trestnými činy zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák., protože

jako velitel Městské policie v Z., okres Š.:

1. dne 18. 6. 1992 v Z., okres Š., v T. ulici bezdůvodně napadl M. Ř., kterého opakovaně uhodil pěstí do obličeje a způsobil mu tak drobné poranění,

2. v letních měsících roku 1993 v Z., okres Š., ve služební místnosti Městské policie Z., uhodil otevřenou rukou do obličeje J. H. a způsobil mu tak drobné poranění,

3. a) v měsíci dubnu roku 1994 v Z., okres Š., u rybníka zvaného B. napadl L. G. a V. G. opakovanými údery rukou do obličeje poté, co jim vzal sáčky s toluenem,

b) v srpnu 1994 v Z., okres Š., v parku bývalých kasáren napadl V. G. ranou pěstí do obličeje, srazil ho tak na zem a když jmenovaný odmítal nastoupit do služebního vozidla, tloukl mu hlavou o střechu automobilu a způsobil mu lehké poranění,

4.a) v letních měsících roku 1995 na sídlišti S. v Z., okres Š., vzal L. G. a V. G. sáčky s toluenem a každému z nich dal několik facek,

b) v letních měsících roku 1995 v Z., okres Š., před prodejnou na ulici Č. opakovaně uhodil otevřenou rukou do obličeje L. G. za pošlapání trávníku,

c) v průběhu roku 1995 v Z., okres Š., ve služební místnosti Městské policie Z., napadl předvedeného L. G. opakovaně fackami za čichání toluenu,

d) dne 19. 8. 1995 v Z., okres Š., ve služební místnosti Městské policie Z., napadl R. N., kterého uhodil pěstí do

obličej tak, že jmenovaný narazil hlavou na zeď a tekla mu z nosu krev.

Za tyto trestné činy byl obviněný odsouzen podle § 158 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání patnácti měsíců, přičemž podle § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 tr. zák. byl jeho výkon podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tři let. Podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu zaměstnání, povolání nebo funkce strážníka obecní či městské policie a policisty na dobu pěti let.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný R. P. odvolání.

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 19. 12. 2002, sp. zn. 2 To 112/2002, byl podle § 258 odst. 1 písm. b), d), odst. 2 tr. ř. z podnětu podaného odvolání zrušen rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 28. 11. 2001, sp. zn. 2 T 13/99, a to ve výroku o vině pod bodem 3. a ve výroku o trestu. Dále podle § 259 odst. 3 tr. ř. učinil odvolací soud vlastní rozhodnutí. Obviněný R. P. byl uznán vinným trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák., protože

jako velitel Městské policie v Z., okres Š.:

3.a) v zimních měsících roku 1994 v Z., okres Š., u rybníka zvaného B. napadl L. G. a V. G. opakovanými údery rukou do obličeje poté, co jim vzal sáčky s toluenem.

Za tento trestný čin a trestné činy uvedené ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně pod body 1., 2. a 4. byl obviněný nově odsouzen podle § 158 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání deseti měsíců, přičemž podle § 58 odst. 1, § 59 odst. 1 tr. zák. byl jeho výkon podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání osmnácti měsíců. Podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu zaměstnání, povolání nebo funkce strážníka obecní či městské policie a policisty na dobu pěti let.

Naproti tomu byl obviněný podle § 226 písm. a) tr. ř. zproštěn obžaloby Okresního státního zastupitelství v Šumperku ze dne 20. 1. 1999, sp. zn. 2 Zt 145/98, pro skutky pod body 3.b) a 3.c), kterými měl (podle obžaloby) spáchat trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. Jinak zůstal napadený rozsudek nezměněn.

Vůči citovanému rozsudku odvolacího soudu podal obviněný R. P. prostřednictvím svého obhájce dovolání, které bylo učiněno u Okresního soudu v Šumperku dne 6. 5. 2003. Obviněný konstatuje, že dovoláním napadá výrok o částečném zrušení rozsudku soudu prvního stupně, nový výrok o vině a celý výrok o trestu z rozsudku odvolacího soudu, přičemž mimořádný opravný prostředek opírá o důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. (Z obsahu dovolání je však zřejmé, že R. P. nesouhlasí s níže konstatovanými výroky o vině a s navazujícím výrokem o trestu.) Podle jeho názoru napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Obviněný namítá, že odvolací soud dospěl k chybnému právnímu závěru, že v případě jednání popsaného pod body 1., 3.a), 4.a) a 4.b) obžaloby jednal jako veřejný činitel - velitel Městské policie v Z., neboť vystupoval v úseku místních záležitostí veřejného pořádku v místě svého působení v Z. přímo v uniformě nebo v civilu, a navíc byl ve své funkci ve městě znám. Poškození proto věděli, že je velitelem městských strážníků a měli za to, že s nimi jedná jako veřejný činitel. Podle obviněného nelze s tímto právním názorem souhlasit. V této souvislosti poukazuje na ustanovení § 89 odst. 9 tr. zák., které vyžaduje, aby trestný čin byl spáchán v souvislosti s pravomocí a odpovědností veřejného činitele. Zdůrazňuje, že tyto zákonné náležitosti splněny nebyly; ke skutkům pod body 3.a), 4.a) a 4.b) obžaloby došlo mimo jeho službu, mimo služební místnost, nebyl při nich v uniformě, přičemž se jako strážník městské policie neprokládal, a ani to neprohláшал.

V případě skutku pod bodem 1. obžaloby obviněný konstatuje, že poškozeného M. Ř. sice měl napadnout v uniformě, ale zcela bezdůvodně, jak je uvedeno i ve výroku o vině (v rozsudku soudu prvního stupně). Upozorňuje, že příčinou jeho jednání nebyla předchozí autonehoda poškozeného, ale až setkání s ním na ulici T., kde ho měl zcela bezdůvodně a bez jakéhokoliv vysvětlení uhodit. Tvrdí, že neplnil žádný úkol vyplývající z jeho pravomoci. V této souvislosti obviněný poukazuje na rozhodnutí publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 8/1995 s tím, že strážník městské policie se považuje za veřejného činitele pouze při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce podle § 1 a § 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Nelze proto dovodit, že by jednal v rámci a v souvislosti se svou pravomocí.

Ke skutku pod bodem 3.a) obžaloby obviněný uvádí, že byl patrně na soukromé procházce. V případě skutku pod bodem 4.a) obžaloby konstatuje, že se pohyboval v blízkosti svého bydliště a byl oblečen v teplácích. K těmto skutkům shodně zdůrazňuje, že z provedených důkazů a ze skutkového zjištění soudu nevyplývá, že by se před poškozenými prokazoval (prohlašoval) jako strážník městské policie. Ohledně skutku pod bodem 4.b) obžaloby obviněný připomíná, že byl rovněž v civilním oděvu a jako strážník městské policie se nelegitimoval. Za absurdní považuje tvrzení svědkyně G., že jí řekl, že má k bití L. G. povolení. Podle názoru obviněného nejednal v popsanych situacích jako veřejný činitel, ale jako soukromá osoba „R. P.“. Proto jednání uvedená pod body 1., 3.a), 4.a) a 4.b) obžaloby nejsou trestnými činy, neboť spáchat trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. může jen speciální subjekt, a to veřejný činitel.

Z těchto v dovolání podrobně popsaných důvodů obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 19. 12. 2002, sp. zn. 2 To 112/2002, a to ve výroku o částečném zrušení rozsudku Okresního soudu v Šumperku ze dne 28. 11. 2001, sp. zn. 2 T 13/99, dále v novém výroku o vině a ve výroku o trestu, přičemž aby odvolacímu soudu věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

K dovolání obviněného se ve smyslu § 265h odst. 2 věty první tr. ř. písemně vyjádřila státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jejího názoru je podané dovolání přípustné. Státní zástupkyně souhlasí se závěrem soudů obou stupňů, že jednání popsaného ve výroku o vině se obviněný dopustil jako veřejný činitel, neboť vystupoval v úseku místních záležitostí veřejného pořádku, na místě svého působení, buď v uniformě nebo v civilu. Navíc obviněný byl znám jako veřejný činitel a zjištěné skutečnosti vylučují, že by vystupoval jako řadový občan, když k napadání došlo v souvislosti se skutečnostmi, o kterých se dozvěděl jako strážník městské policie. Státní zástupkyně proto navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání odmítl jako zjevně neopodstatněné, přičemž aby toto rozhodnutí učinil ve smyslu § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) předně shledal, že dovolání obviněného R. P. je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. a) tr. ř.], bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze toto podání učinit (§ 265e odst. 1 tr. ř.).

Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit otázku, zda obviněným vznesené námitky naplňují jím uplatněný zákonem stanovený dovolací důvod, jehož existence je současně nezbytnou podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem.

Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V rámci takto vymezeného dovolacího důvodu je možné namítat, že skutek, jak byl v původním řízení zjištěn, byl nesprávně kvalifikován jako určitý trestný čin, ačkoli šlo o jiný trestný čin nebo že nešlo o žádný trestný čin. Rovněž lze vytknout vady spočívající v jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Důvody dovolání jako specifického mimořádného opravného prostředku jsou koncipovány v ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. tak, že v dovolání není možno namítat vady týkající se správnosti skutkových zjištění včetně úplnosti dokazování a hodnocení důkazů. Nejvyšší soud není další odvolací instancí a nemůže v tomto směru přezkoumávat zákonnost postupu soudů obou stupňů ve věci. V dovolacím řízení je naopak povinen vycházet z jejich konečného skutkového zjištění a teprve v návaznosti na to zvažovat právní posouzení skutku.

Námitka obviněného R. P., že při jednáních popsaných pod body 1., 4.a) a 4.b) výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně a pod bodem 3.a) výroku o vině v rozsudku odvolacího soudu nejednal v postavení veřejného činitele (v dovolání jsou sice uvedeny body obžaloby, avšak jejich číselné označení a popis skutků jsou totožné s citovanými výroky o vině), a proto nemohl spáchat trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák., je námitkou, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroků rozsudku, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k následujícím závěrům.

Trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. se dopustí veřejný činitel, který v úmyslu způsobit jinému škodu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu. Podle § 89 odst. 9 tr. zák., ve znění účinném do 31. 12. 1999, byl veřejným činitelem volený funkcionář nebo jiný odpovědný pracovník orgánu státní správy a samosprávy, soudu nebo jiného státního orgánu nebo příslušník ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru, pokud se podílel na plnění úkolů společnosti a státu a používal přitom pravomoci, která mu byla v rámci odpovědnosti za plnění těchto úkolů svěřena. K trestní

odpovědnosti a ochraně veřejného činitele se podle jednotlivých ustanovení trestního zákona vyžadovalo, aby trestný čin byl spáchán v souvislosti s jeho pravomocí a odpovědností. (V současnosti je ustanovení § 89 odst. 9 tr. zák. vymezeno širším způsobem, neboť navíc stanoví další subjekty, které jsou považovány za veřejné činitele.)

Vymezení úkolů a působnosti obecní (městské) policie, povinnosti a oprávnění zaměstnanců obce zařazených do tohoto orgánu – strážníků stanoví zákon ČNR č. [553/1991](#) Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Dále budou citována některá ustanovení zmíněného zákona ve znění účinném v době, kdy došlo ke skutkům, pro které byl obviněný R. P. odsouzen.

Podle § 1 odst. 2 zákona o obecní policii (dále v tomto odstavci jen „zákon“) zabezpečovala obecní policie místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Podle § 2 odst. 1 zákona při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku strážníci zejména:

- a) dohlíželi na dodržování obecně závazných právních předpisů o ochraně veřejného pořádku,
- b) přispívali k ochraně bezpečnosti osob a majetku,
- c) dohlíželi na dodržování pravidel občanského soužití,
- d) odhalovali přestupky a v rozsahu stanoveném tímto zákonem též ukládali a vybírali v blokovém řízení pokuty za přestupky,
- e) upozorňovali fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a podle konkrétní situace činili opatření k jejich odstranění.

Podle § 6 odst. 1 zákona při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie byl strážník povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem. Podle § 7 odst. 1 zákona strážník byl v pracovní době povinen v mezích tohoto zákona provést zákrok nebo úkon, nebo učinit jiné opatření, byl-li páčán trestný čin nebo přestupek či jiný správní delikt anebo bylo-li důvodné podezření z jejich spáchání. Podle § 7 odst. 2 zákona strážník byl i mimo pracovní dobu povinen v mezích tohoto zákona provést zákrok, případně učinit jiné opatření, zejména vyrozumět nejbližší útvar policie, byl-li páčán trestný čin nebo přestupek, kterým byl bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek. Pokud se v tomto případě strážník neprokazoval podle § 9 odst. 1 zákona (stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce), prokázal příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie. Za podmínek stanovených v § 11 a násl. citovaného zákona měli strážníci oprávnění požadovat vysvětlení, prokázání totožnosti, předvést osobu, odebrat zbraň, zakázat vstup na určená místa, otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor a odejmout věc. Mohli použít i donucovací prostředky, psa a služební zbraň. (Zákon o obecní policii v současném znění stanoví širší povinnosti i oprávnění strážníků.)

Je zřejmé, že strážníci obecní (městské) policie (dále v tomto odstavci jen „strážník“) nevykonávali pouze funkci spočívající v podílu na plnění úkolů společnosti, ale při jejich plnění byli oprávněni rozhodovat o právech a povinnostech občanů a právnických osob, tedy používali pravomoci svěřené jim v rámci odpovědnosti za plnění těchto úkolů. V jejich činnosti byly obsaženy prvky moci a rozhodování. Proto strážník (tedy i obviněný R. P.) byl při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce podle § 1 a § 2 zák. č. [553/1991](#) Sb., ve znění účinném do 31. 10. 1996, veřejným činitelem ve smyslu § 89 odst. 9 tr. zák. (srov. např. rozhodnutí publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 8/1995). Trestně odpovědný jako veřejný činitel však byl pouze v případě, kdy protiprávně jednal v souvislosti se svou pravomocí a odpovědností. Šlo zejména o činnosti, kdy vykonával úkoly a povinnosti podle § 2 odst. 1 až 3, § 7 odst. 1 citovaného zákona a dále mimo pracovní dobu, kdy vystupoval jako strážník při realizaci povinností podle § 7 odst. 2 téhož zákona, přičemž ve všech případech byl při jejich plnění ve stejnokroji nebo se jako strážník prokázal služebním průkazem. Nutno připomenout, že z nyní účinného znění § 1 odst. 2 zák. č. [553/1991](#) Sb. lze dovodit, že strážník je veřejným činitelem nejen v případech zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce, ale i při plnění dalších úkolů, pokud tak stanoví zákon o obecní policii (srov. např. dikci jeho § 2 odst. 6) nebo zvláštní zákon.

V popisu skutku pod bodem 1. výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně se k jednání obviněného R. P. mimo jiné uvádí: „...bezdůvodně napadl M. Ř., kterého opakovaně uhodil pěstí do obličeje a způsobil mu tak drobné poranění“. K tomuto skutkovému zjištění v odůvodnění rozsudku soud prvního stupně dále konstatoval: „V době, kdy byl napaden (M. Ř.), měl obžalovaný na sobě uniformu a tedy nepochybně vůči tomuto poškozenému vystupoval jako

veřejný činitel". (str. 20 rozsudku). V dovolání obviněný tvrdí, že poškozeného sice měl napadnout v uniformě, ale příčinou jeho jednání nebyla předchozí autonehoda M. Ř., ale až setkání s ním na ulici T., kde ho měl zcela bezdůvodně a bez jakéhokoliv vysvětlení uhodit. Proto namítá, že neplnil žádný úkol vyplývající z jeho pravomoci. V této souvislosti Nejvyšší soud zdůrazňuje, že není podstatné, napadl-li obviněný poškozeného z určitého důvodu či bezdůvodně [i podle zjištění soudu prvního stupně nebylo předmětem tohoto útoku obviněného řešení autonehody, ale situace, která nastala po této autonehodě na ulici T. (č. l. 20 tr. spisu)]. Rozhodující skutečností je, zda R. P. vystupoval vůči poškozenému jako strážník Městské policie v Z., např. při plnění úkolů, povinností a oprávnění stanovených v § 2, § 7, § 11 a násl. zákona o obecní policii, v tehdy účinném znění, tj. zda k fyzickému napadení došlo v souvislosti s jeho pravomocí a odpovědností. Podle názoru Nejvyššího soudu takovéto okolnosti z tzv. skutkové věty předmětného výroku o vině nevyplývají, přičemž je nelze dovodit ani z dalších skutečností, jak jsou uvedeny v odůvodnění rozsudků soudů obou stupňů, a které budou citovány níže. Poznatek, že obviněný čin spáchal ve služebním stejnokroji (uniformě), neznamená, že se ho dopustil jako velitel Městské policie v Z., jak konstatuje návště k předmětnému skutku.

Z jednání obviněného popsaného pod body 4.a) a 4.b) výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně a pod bodem 3.a) výroku o vině v rozsudku odvolacího soudu, vyplývá, že fyzicky napadal L. G. a V. G. za jejich různé prohřešky (držení a čichání toluenu, pošlapání trávníku). Soud prvního stupně při posouzení, zda obviněný vystupoval jako veřejný činitel mimo jiné uvádí: „Obžalovaný je již známý jako velitel Městské policie, je evidentní, že osoby, které se s ním setkávají, a to častěji mají za to, že s nimi jedná jako veřejný činitel“. Rovněž konstatuje: „Soud tedy dospěl k závěru, že obžalovaný vystupoval, ať už v civilu nebo v uniformě jako veřejný činitel a všichni poškození jej tedy považovali jako velitele městských strážníků, a to s ohledem na okolnosti, za nichž s nimi jednal, jeho vyjadřování a také s přihlédnutím k tomu, že mnohdy takto jednal i na služebně Městské policie.“ (str. 23-24 rozsudku). Odvolací soud v rozsudku mimo jiné uvedl: „Soud prvního stupně správně dovodil, že obžalovaný se jednání, které je popsáno ve skutkovém zjištění, dopustil jako veřejný činitel, neboť vystupoval v úseku místních záležitostí veřejného pořádku na místě svého působiště, tj. na území města Z., jak jsou tyto případy zjištěny, přímo v uniformě či v civilu, jak sám vysvětloval při svém prvním vysvětlení na č. l. 3, že službu vykonával i v civilu, např. v rámci diskoték, kde si kontrolovali průběh těchto diskoték a případné porušení veřejného pořádku hlásili uniformované hlídce.“ (str. 11. rozsudku).

Podle Nejvyššího soudu v přezkoumávaných případech citovaná skutková zjištění neumožňují důvodný právní závěr, že obviněný při výše popsaných jednáních vystupoval jako veřejný činitel ve smyslu ustanovení § 89 odst. 9 tr. zák., v tehdy účinném znění, byť k nim došlo na území města Z., kde vykonával funkci velitele městské policie. Předně není rozhodující, že obviněný byl v této funkci znám, a ani subjektivní představa poškozených, že v tomto postavení vůči nim jednal. Dále z okolnosti, že některé poškozené fyzicky napadl z důvodu jejich nevhodného chování, nevyplývá, že tak činil, a to v civilním oděvu jako strážník (velitel) městské policie. Reagovat na takové chování přiměřeným způsobem, což i podle mínění Nejvyššího soudu jednání R. P. rozhodně nebylo, však může kdokoliv. Z popisu předmětných skutků rovněž nevyplývá, že by počínání poškozených L. G. a V. G. bylo činností ohledně níž zákon o obecní policii v § 7 odst. 2 ukládal strážníkovi povinnost provést i mimo pracovní dobu zákrok, případně učinit jiné opatření. V odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně se také uvádí, že ačkoliv Městská policie v Z. fungovala, strážníci nezačali ihned nosit uniformy. Soud prvního stupně k jednání obviněného rovněž konstatoval: „... obžalovaný, i když vykonával pravomoci veřejného činitele, mohl chodit i v civilu, a to na základě jeho vlastního rozhodnutí, kdy dospěl k závěru, že to je nutné, mimo jiné např. i z toho důvodu, že se koná některá akce a je zapotřebí větší množství strážníků, eventuálně také chtěl být utajen.“ (str. 20 rozsudku). Podle názoru Nejvyššího soudu nelze ze skutečnosti, že obviněný R. P. konal v některých případech službu v civilním oblečení (např. v rámci diskoték), dovodit, že o takovou situaci šlo při fyzickém napadení poškozených L. G. a V. G. (v tomto směru zcela konkrétní skutkové zjištění chybí) včetně toho, že by tyto tři činy z období let 1994 - 1995 spáchal v souvislosti s pravomocí a odpovědností vymezenými zákonem ČNR č. 553/1999 Sb., o obecní policii, v tehdy účinném znění (např. při plnění povinností stanovených v § 7 odst. 2).

Vzhledem k uvedeným skutečnostem Nejvyšší soud konstatuje, že obviněný R. P. podal dovolání důvodně, neboť právní posouzení zmíněných skutků nelze považovat za správné. V důsledku tohoto nedostatku je chybný i navazující výrok o uložení trestu v rozsudku odvolacího soudu. Proto Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 19. 12. 2002, sp. zn. 2 To 112/2002, jednak v části v níž zůstal nezměněn rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 28. 11. 2001, sp. zn. 2 T 13/99, a to ve výrocích pod body 1. a 4., jimiž byl obviněný uznán vinným trestnými činy zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák., dále ve výroku pod bodem 3.a), kterým byl obviněný v odvolacím řízení uznán vinným trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. a ve výroku odvolacího soudu o trestu [pozn. výroky o vině pod body 4.a) až 4.d) rozsudku soudu prvního stupně tvoří jeden skutek, a proto bylo nutno zrušit celý výrok o vině pod bodem 4.]. Současně Nejvyšší soud podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil další

rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Tento postup je důvodný, neboť popsané nedostatky lze s poukazem na jejich charakter odstranit ve veřejném zasedání v řízení o odvolání, aniž by bylo nutné věc vracet do stadia řízení před soudem prvního stupně.

Po zrušení napadeného rozsudku ve výše uvedeném rozsahu se trestní věc obviněného R. P. dostala do stadia odvolacího řízení. Úkolem Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, bude při dodržení všech v úvahu přicházejících ustanovení trestního řádu projednat odvolání obviněného, jednak ohledně nyní nepravomocných výroků o vině pod body 1. a 4. z rozsudku Okresního soudu v Šumperku ze dne 28. 11. 2001, sp. zn. 2 T 13/99, dále ohledně zrušeného výroku o vině pod bodem 3.a) odvolacího soudu a učinit ve věci zákonu odpovídající rozhodnutí [pozn. výrok o trestu musí zahrnovat i pravomocné rozhodnutí o vině trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. v bodě 2. rozsudku soudu prvního stupně]. Jinak Nejvyšší soud odkazuje na právní názor vyslovený v tomto rozhodnutí.

Závěrem a pro úplnost lze připomenout, že napadený rozsudek byl zrušen jen v důsledku dovolání, které podal obviněný, a proto nemůže ve smyslu ustanovení § 265s odst. 2 tr. ř. v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)